

VERONMAKSAJAIN KESKUSLIITTO RY

LAUSUNTO

18.2.2025

Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan verojaostolle

LAUSUNTO LISTAAMATTOMIEN YHTIÖIDEN JA NIIDEN JAKAMAN VOITON VEROTUKSESTA (O 2/2025)

Listaamattomien yhtiöiden ja niiden jakaman osingon verotus on kokonaisuus, jonka on oltava kohtuullinen ja kannustava – mahdollisia muutoksia punnittava huolella

Listaamattomien yhtiöiden jakaman voiton verotuksessa on ensiarvoisen tärkeä lähtökohta välttää toiminnan tuottojen kaksinkertainen verottaminen.¹ Tämä toteutettiin vuodesta 1990 alkaen yhtiöverotuksen hyvitysjärjestelmällä. Kun yhtiöveron hyvityksestä jouduttiin luopumaan vuonna 2005, siirryttiin järjestelmään, jossa listaamattoman yhtiön osakkeen matemaattisen arvon perusteella laskettu pääomatulo-osinko oli kokonaan verovapaata 90 000 euroon saakka.

Vuonna 2014 siirryttiin nykyiseen järjestelmään, jossa listaamattomasta yhtiöstä saadusta osingosta 25 prosenttia on veronalaista pääomatuloa, kun osingon määrä on enintään kahdeksan prosenttia osakkeen matemaattisesta arvosta ja samalla enintään 150 000 euroa. Tällöin yhtiön jakamaan voittoon kohdistuu yhteensä 26 prosentin verorasitus² (yhtiö+osakas).

Listaamattomien yhtiöiden jakamien osinkojen verotus on väistämättä monimutkainen kokonaisuus, koska sille on asetettu useita osittain ristikkäisiä tavoitteita. Jaetun voiton kahdenkertaisen verottamisen välttämisen yleisen periaatteen lisäksi järjestelmällä on haluttu kannustaa yrittäjyyteen. Toisaalta on haluttu samalla hillitä haitalliseksi katsottuja mahdollisuuksia tulojen muuntamiseen ansiotulosta pääomatuloksi.

Lisäksi järjestelmä on kannustanut listaamattomia yrityksiä vahvoihin taseisiin, jotka toimivat merkittävänä suhdannepuskurina talouden käänneissä. Lopputuloksena monista osatavoitteista on kohtalaisen mutkikas järjestelmä, joka on kuitenkin kestänyt hyvin aikaa.

Listaamattomien yhtiöiden osinkojen verotuksen parametrien mahdollisia muutoksia onkin harkittava hyvin huolella. Olennaista on turvata järjestelmään sisältyvät keskeiset kannustimet. Yritysten ja niiden omistajien verotuksessa on erityisen tärkeää, että verotus on ennustettavaa, johdonmukaista ja pitkäjänteistä. Tempoilevat ja lyhytjänteiset muutokset ovat yleisestikin verotuksessa myrkkyä, ja aivan erityisen haitallisia ne ovat listaamattomien yhtiöiden ja niiden omistajien verotuksessa.

¹ Listaamattomien yhtiöiden jakaman voiton verotuksen lähtökohdista ks. esim: ”Verotuksen kehittämistyöryhmän loppuraportti”, valtiovarainministeriön julkaisuja 51/2010; Seppo Kari ja Olli Ropponen: ”Designing Net Asset-Based Income-Splitting Rules under Dual Income Tax”, Nordic Tax Journal 2024, 1-19; Olli Ropponen: ”Suomen listaamattomien yhtiöiden verojärjestelmän rakenne kohdallaan, yksityiskohtia olisi aihetta pohtia”, Etlä Muistio 139, 2024.

² osingon saajan pääomatulo alle 30 000 euroa

Yhteisöveron tasolla on väliä: kevennys 20% => 18% on kannatettava kasvutoimi hallituksen kehysriiheen

Yhteisöveron alentaminen on perusteltua. Se parantaa Suomen asemaa tiiviissä kansainvälisessä kilpailussa. Kansainvälisesti toimivilla yrityksillä on oltava riittävät kannusteet investoida ja sijoittua Suomeen – emmekä saa synnyttää kannusteita siirtää toimintaa ja voittoja pois Suomesta.

Yhteisöveron alentaminen kannustaa myös paikallisesti toimivia listaamattomia yrityksiä ja niiden omistajia tuloksenteleeseen. Tällöin on erityisen tärkeää kiinnittää huomio myös osinkoina jaetun voiton kokonaisrasituksen pitämiseen jatkuvasti kohtuullisena ja kannustavana.

Yhteisöverokannan maltillinen alennus 18 prosenttiin olisi erinomainen osa huhtikuussa 2025 pidettävän hallituksen kehysriihen eli nk. kasvuriihen verotarkistuksia. Yhteisöveron alentaminen olisi vahva ja konkreettinen signaali kaikille, että Suomi on myös tulevaisuudessa yritysmuotoinen ja turvallinen toimintaympäristö tulosta tekeville yrityksille.

Maltillinen yhteisöveron alennus (20% -> 18%) ei uhkaa yhteiskunnan verotuloja, vaan päinvastoin turvaa niitä. Staattiset tuottolaskelmat eivät yhteisöveroa alennettaessa ole perusteltuja, sillä veropohja vahvistuu merkittävästi alennuksen dynaamisten vaikutusten kautta. Tätä yleistä johtopäätöstä tukevat myös kokemukset edellisen yhteisöveron alennuksen vaikutuksista. Yhteisöverokantaa alennettiin vuonna 2014 tuntuvasti (24,5% -> 20%). Yhteisöveron tuotto pysyi selkeästi alennuksesta huolimatta aluksi lähes aiemmalla tasolla, ja on sittemmin kasvanut vahvasti.

Listaamattoman yhtiön jakaman kohtuullisen voiton verotuksella on väliä: sitä ei pidä ainakaan kiristää

Listaamattomien yhtiöiden osinkona jakaman voiton kohtuullistettu verotus on lähtökohtaisesti hyvin perusteltua. Huojennetulla osingolla on keskeinen rooli sen varmistamisessa, että oman pääoman ehtoinen rahoitus on riittävän houkuttelevaa velkarahoituksen rinnalla.

Osinkoveron huojennus kannustaa yhtiöitä ja niiden omistajia ylläpitämään tärkeitä suhdannepuskureita. Riittävän toiminnallisen ja taloudellisen resilienssin merkitys on koko yhteiskunnassa kasvanut entisestään. Yritystoiminnassa vahva tase parantaa yrityksen kykyä selviytyä eri tilanteissa ja myös kriisiaikoina. Yritysten vahvat taseet ovat myös työntekijöiden etu. Vakavaraisen yhtiön ei tarvitse taantuman tullen ensimmäisenä sopeuttaa taloutta esimerkiksi henkilöstökuluja leikkaamalla.

Listaamattomien yhtiöiden ja niiden jakaman voiton nykyinen verotus kannustaa yrityksiä ja yrittäjiä pitkäjänteiseen toimintaan. Yritysten ja niiden omistajien on voitava luottaa myös yhteiskunnan yritystalouteen vaikuttavien pelisääntöjen pitkäkestoisuuteen. On ensiarvoisen tärkeää, että verotus on ennustettavaa ja luotettavaa.

Keskeistä on mahdollistaa yrityksen nettovarallisuuden asteittaiseen kasvattamiseen olennaisesti liittyvä mahdollisuus maksaa osinkoa, jossa jaetun voiton kahdenkertaista verotusta riittävästi huojennetaan. Yhteisöverosta ja osinkotulojen verotuksesta yhdessä koostuvaa listaamattomien yhtiöiden jakaman voiton verotusta ei tule ainaakaan kiristää nykyisestä

Listaamattomien yhtiöiden huojennetun osinkoverotuksen parametrit: onko muutostarpeita?

Tuottoprosentti (nyt 8% nettovaroista)

Tuottoprosentti sisältää riskittömän koron lisäksi kannustimen yrittäjyyteen ja vahvaan taseeseen. Prosentin kevytmielinen muuttaminen uhkasi synnyttää haitallista epäluottamusta ja lähettäisi aivan väärän signaalin pitkäjänteisesti toimiville yrittäjille. Nykyinen taso on toimiva, eikä sitä tule lähtökohtaisesti muuttaa

Enimmäismäärä (nyt 150 000 euroa)

Listaamattomien yhtiöiden jakamalle huojennetulle osingolle asetettu euromääräinen katto on sinänsä keinotekoinen, ja siitä voitaisiin perustellusti jopa luopua kokonaan. Rajan pitäminen toistaiseksi nykyisenä ei ole kuitenkaan suuri ongelma osana riittävän kannustavaa kokonaisuutta.

Veronalainen osuus osingosta (nyt 25%)

Nykyisellä 25% veronalaisella osuudella yhtiön jakamaan voittoon³ kohdistuu yhteensä 26 prosentin verotus:

$$20\% + (1 - 0,20) \times 25\% \times 30\% = 26\%$$

Mikäli lähtökohdaksi asetetaan nykyisen tasoinen jaetun voiton verotus (yhtiö+osakas), riippuu verorasituksen ennallaan säilyttävä veronalaisuuden määrä yhteisöveron tulevasta tasosta. Jos esimerkiksi yhteisövero laskettaisiin 18%:iin, niin asettamalla huojennetun osingon veronalaiseksi osuudeksi 32,5% yhtiön jakamaan voittoon kohdistuisi edelleen yhteensä 26% verotus:

$$18\% + (1 - 0,18) \times 32,5\% \times 30\% = 26\%$$

On kuitenkin huomattava, että uudistuksen käynnistyessä jaettava voitto on yleensä valtaosin kertynyt vähitellen useiden vuosien aikana, jolloin yrityksen tulosta on verotettu aiemmalla 20 prosentin yhteisöverokannalla. Tällöin jaetun voiton kahdenkertainen verotus kiristyisi väliaikaisesti nykyisestä:

$$20\% + (1 - 0,20) \times 32,5\% \times 30\% = 27,8\%$$

Tällainen muutos listaamattomien yhtiöiden huojennettuun osinkojen verotukseen vaatisi siis käytännössä varsin pitkän siirtymäajan, jotta verotuksen väliaikaiselta kiristymiseltä voitaisiin välttyä.

Yllä olevat esimerkit kertovat myös osaltaan siitä, että listaamattomien yhtiöiden jakaman voiton verotuksessa kaikki vaikuttaa kaikkeen. Osinkoverotuksen parametreja muokattaessa onkin oltava erityisen huolellinen ja varovainen, jotta yritykset ja yrittäjät voivat suunnitella taloutta ja toimintaa pitkäjänteisesti ja luottavaisin mielin.

Teemu Lehtinen
Toimitusjohtaja

³ osingon saajan pääomatulo alle 30 000 euroa